

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ РЯІ ТА УЯІ СТУДЕНТІВ З КИТАЮ

*Дворянчикова Світлана Євгенівна, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри іноземних мов, Київський національний університет технологій та
дизайну*

Світова спільнота, що стрімко розвивається, мінливі геополітичні, економічні умови та науково-технічний прогрес безупинно ставлять перед сучасними вишами та науково-педагогічними працівниками все більш складні завдання. Природно, що це впливає і на пізнавальну активність, у тому числі – в частині вивчення іноземних мов взагалі і української та російської як іноземних зокрема. Нагальні потреби і виклики вимагають пошуків таких нових підходів у методиці, які мають забезпечувати як успішність навчання, так і створення його мотиваційної складової. Філолог, за слушною думкою дослідниць Г. К. Іхсангалієвої та Ж. С. Нуржанової, «повинен актуалізувати лінгводидактичний інноваційний потенціал, упровадити в навчальну практику найбільш ефективні методики і технології та творчо розвивати набутий теоретичний і практичний досвід викладання дисципліни» [3]. Останнім часом сфери та чинники застосування інтерактивних методів досліджуються все частіше [наприклад, 4, 5]. Мета повідомлення – висвітлити тенденції деяких механізмів та прийомів інтерактивних методів у нашій практиці викладання мов навчання студентам-нефілологам, що приїхали з Китаю.

Зазначимо, що серед методів інтерактивного навчання традиційно виокремлюються наступні: інтерактивні ігри, робота в парах і групах, «мозковий штурм», загальна дискусія, проектування, семінари, словесні асоціації, можливість взаємного навчання і под. [2]. Використання цих прийомів стає можливим на різних етапах вивчення РЯІ та УЯІ за умови належної передуючої підготовки викладача до такого типу діяльності: відбір тематичного і лексичного матеріалу, ретельного лінгвопедагогічного конструювання навчально-тренувальних вправ, побудова системи домашніх завдань.

Нагадаємо, що саме китайські студенти зазвичай потребують зняття певних складнощів, що виникають під час усної спонтанної комунікації російською або українською. Такі труднощі зумовлені, по-перше, значними формально-структурними відмінностями індоєвропейських мов від рідної, по-друге, неподібністю форм навчання в українських вишах, відмінних від прийнятих на батьківщині (де багато уваги приділяється розвитку зорової пам'яті, заучуванню, письмовим відповідям) [1, с. 286].

Наприклад, запропонована нами для контингенту студентів-нефілологів з Китаю тема практичного заняття з використанням інтерактивних методів навчання «Подорожі» (яку зазвичай рекомендують на основному етапі навчання, однак можна вводити з деяким коригуванням і на підготовчому етапі, інколи із залученням мови-посередника) є актуальною, оскільки знайомить їх з мовленнєвими моделями, граматичним матеріалом, необхідними задля комунікації у побутовому та професійному середовищі. Різноманітні завдання, які виконуються в межах цієї теми (інсценування, моделювання і розігрування ситуацій, рольові вправи) забезпечують формування навичок і вмінь породження різних видів монологічних висловлювань і їх трансформування в діалог.

Підготовчий етап є багатокomпонентним та має складатися не лише з власне оголошення теми заняття, анонсування завдань, сюжету ділової гри з визначенням комунікативної задачі, опису та розподілу рольового складу, але й попередні заходи, що охоплюють і проведення екскурсії містом, і роботу над лексичним та мовним матеріалом, необхідним для проведення заняття, перегляд фотографій та слайдів, читання й аудіювання діалогів-кліше.

Під час основного етапу заняття студенти доводять до автоматизму вживання лексичних і граматичних моделей, залучають їх до структури власних висловлювань, закріплюють навички використання мовленнєвих кліше, розвивають навички усного діалогічного і монологічного мовлення. Ми звертаємо особливу увагу на такі параметри, як успішне включення студентів в діалог і вміння вдало його завершити, швидкість реагування на репліки, використання мовленнєвих кліше, швидкість виконання завдань, граматично

вірне конструювання речень, міра самостійності під час обрання стратегії спілкування.

Таким чином, використання інтерактивних методів у навчанні РЯІ та УЯІ дозволяє ефективно вводити в активне мовлення китайських студентів-нефілологів нові слова, вирази і фрази з теми заняття, забезпечує формування і розвиток навичок мовленнєвої поведінки в різноманітних змодельованих ситуаціях, сприяє розумінню та відпрацюванню адекватної мовної реакції на спілкування носіїв мови. Крім того, обрана навчальна стратегія на заняттях УЯІ та РЯІ стимулює підтримування іноземними студентами доброзичливого стилю у загальнокультурній і лінгвокраїнознавчій сферах спілкування, розвиває освітній потенціал, підвищує загальний рівень задоволеності результатами навчання іноземних мов, і в загальному підсумку позитивно відбивається на якійсній складовій освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Божко Н. М. Особливості адаптації студентів з Китаю до навчального процесу у вищих навчальних закладах України / Н. М. Божко // Педагогіка та психологія. – Харків, 2016. – Вип. 53. – С. 283–290.
2. Инновационные методы обучения в высшей школе : учебно-практическое пособие / Гусаков В. П., Пустовалова Н. И., Хрущев В. А., Карташова Е. Б., Исакова Е. К. – Петропавловск, 2007. – 92с.
3. Ихсангалиева Г. К., Нуржанова Ж. С. Инновационные тренды в методике преподавания РКИ [Электронный ресурс] / Г. К. Ихсангалиева, Ж. С. Нуржанова // Евразийский экономический клуб ученых. – Режим доступа :<http://group-global.org/ru/node/37705>
4. Лебединский С. И., Гербик Л. Ф. Методика преподавания русского языка как иностранного : учебное пособие / С. И. Лебединский, Л. Ф. Гербик. – Минск, 2011. – 309 с.
5. Щукин А. Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам / А. Н. Щукин. – М.: Филоматис, 2008. – 188 с.